

**Lech Krzyżaniak, Michał
Kobusiewicz, Marek
Chłodnicki, Maria Kaczmarek**

Kadero. Prowincja Chartum

Informator Archeologiczny : badania 21, 256

1987

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

SUDAN

KADERO
Prowincja Chartum

Stacja Archeologii Śródziemnomorskiej UW
w Kairze we współpracy z Muzeum Archeologicznym w Poznaniu

Ekspedycją kierował doc. dr hab. Lech Krzyżaniak /autor sprawozdania/, a w badaniach udział wzięli: doc. dr hab. Michał Robustiewicz /Zakład Archeologii Wielkopolski IHM PAN/, dr Marek Chłodnicki /Muzeum Archeologiczne w Poznaniu/, dr Maria Kaczmarek /Uniwersytet Poznański/ i 4 wolontariuszy /z USA, Francji i RFN/. Dziesiąty sezon badań. Finansowała SAS UW w Kairze. Osada i cmentarzysko neolityczne oraz cmentarzysko meroickie.

Kontynuowano badania osady neolitycznej i związanego z nią cmentarzyska.

Eksploatowano dwie części-middeny osady. W jej północnym middenie założono wykop o powierzchni 10 m^2 /2 x 5 m/, który eksploatowano kwadratami o boku 1 m przy pomocy warstw mechanicznych, do głębokości 0,5 m /calec/. Ziemię z wykopu przesiewano, a elementy zawartości warstwy osadniczej wałono /ceramika, szczątki zwierzęce/ lub liczone /wyroby kamienne/. W południowym middenie, na ogólnej powierzchni 375 m^2 , założono siatkę 15 małych wykopów sondażowych o powierzchni 1 m^2 /1 x 1 m/ każdy, położonych wzdłuż trzech osi odległych od siebie o 5 m; wykopy znajdowały się w odległości 5 m od siebie. Eksploatowano je przy pomocy warstw mechanicznych, ziemię przesiewano a zawartość warstwy wałono lub liczone. Po oddzieleniu ceramiki, wyrobów kamiennych i szczątków zwierzęcych ziemię z wykopów szlamowano /wet flotation/, w rezultacie czego uzyskano 52 próbki makroszczątków botanicznych /zwęglonych/.

W celu dalszego rozpoznania cmentarzyska neolitycznego usytuowanego w centralnej części stanowiska-pagórka, pomiędzy middenami, założono tam wykop o powierzchni 712 m^2 . Eksploatowano go kwadratami o boku 2 m, do głębokości 0,8 m. W wykopie odkryto 18 pochówków neolitycznych; na 3 inne, silnie zerodowane groby o takiej chronologii natrafiono poza wykopem, na powierzchni stanowiska. Spośród pochówków odkrytych w wykopie, większość nie zawierała wyposażenia. Trzy groby zawierały szczególnie bogate wyposażenie, w skład którego wchodziły m.in. kamienne głowice buław, bransolety i naramienniki z kości słoniowej oraz kościane groty harpunów. Jamy tych bogatych grobów były silnie zabarwione na czerwono, niewątpliwie przez sproszkowaną ochrę, która mogła zostać użyta do pomalowania np. pojemnika na zwłoki. Jeden z grobów odkrytych w wykopie należy datować na okres meroicki (jest on niewątpliwie częścią cmentarzyska z tego okresu, które odkryto na tym stanowisku w toku poprzednich kampanii).